

Kanamalar

- Damar bütünlüğünün bozulması sonucu kanın damar dışına (vücut içine ya da dışına) akmasına **kanama** denir.

Kanamamanın Ciddiyetini:

- ✓ Kanamanın hızı,
- ✓ Kanama miktarı,
- ✓ Vücutta kanamanın olduğu bölge,
- ✓ Kişinin fiziksel durumu ve yaşı, etkiler.

Kanamalar

Kanama Çeşitleri

Aktiğı yere göre:

- ✓ İç kanama,
- ✓ Dış kanama,
- ✓ Doğal deliklerden kanın dışarı çıkması.

Kanayan damara göre:

- ✓ Atardamar kanaması, (kalp atımlarıyla uyumlu olarak kesik kesik, açık renkli, fişkırır tarzda)
- ✓ Toplardamar kanaması, (sürekli ve yavaş, koyu renkli)
- ✓ Kılcal damar kanaması. (sürekli, sızıntı şeklinde)

Kanamalar

İç Kanama

- İç organları besleyen damarların yırtılması veya organların parçalanması sonucu kanın, vücut boşluklarına, organ içlerine veya aralarına, eklemlere ve doku hücreleri arasına akmasıdır.
- Bunlardan en tehlikelisi beyin içine olan kanamalardır.

Nedenleri:

- ✓ Şiddetli travma ve darbeler,
- ✓ Ateşli ve kesici silah yaraları,
- ✓ Kırıklar.

Kanamalar

Belirtileri:

- ✓ Nabız zayıf ve süratlidir.
- ✓ Deri soğuk, soluk ve nemlidir.
- ✓ Gözler donuk, gözbebeği genişlemiş ve ışık refleksleri zayıftır.
- ✓ Kan basıncı düşüktür.
- ✓ Baş dönmesi, huzursuzluk, halsizlik görülür.
- ✓ Bulantı ve kusma görülür.
- ✓ Solunum sayısında artış vardır.

Kanamalar

- ✓ İlkyardım:
Hastanın bilinci ve ABC' si değerlendirilir.
- ✓ Şok pozisyonu verilir.
- ✓ Asla yiyecek ve içecek verilmez.
- ✓ Kapalı kırık varsa, kan damarlarının yaralanmasını önlemek ve bir iç kanamaya sebep olmamak için hasta ya da yaralının hareketsiz kalması sağlanır.
- ✓ Hasta ya da yaralının yaşamsal değişimleri izlenir.
- ✓ 112 aranır.

Kanamalar

Dış Kanama

✓ Dış kanamalar genellikle 6-10 dk sonra durur. Trombositler kan kaybını engellerler.

✓ Hasta sırtüstü yatırılarak, bilinci açık ise baskı uygulanır.

✓ 112 aranır.

✓ Yara üzerine temiz bir bez parçası ya da gazlı bezle direkt baskı uygulanır.

Kanamalar

- ✓ Kanama durmazsa; birinci bezi kaldırmadan ikinci bir bez konarak basınç arttırılır.

- ✓ Gerekirse bandaj ile sarılarak kanlanmış bezler kaldırılmadan basınç artırılarak sürdürülür.

Kanamalar

- ✓ Kanayan yere en yakın basınç noktasına bası uygulanır.
- ✓ Karotid artere sadece bu damardaki yaralanmalarda parmakla basınç uygulanır.
- ✓ Köprücük kemiği üzeri, koltuk altı ve üst kol kanamalarında kullanılır.
- ✓ Koltuk altı, kol üst bölümü kanamalarında kullanılır.
- ✓ Kol üst bölümü, dirsek alt bölge kanamalarında kullanılır.
- ✓ Kasık, yumruk yapılarak bası uygulanır.
- ✓ Uyluk, iç yüzeye yumruk ile bası uygulanır.

Kanamalar

- ✓ Kırık olmadığı biliniyorsa kanayan bölge kalp seviyesinden yukarı kaldırılır.
- ✓ Soğuk uygulama yapılır.
- ✓ Şok pozisyonu verilir.
- ✓ Sık sık yaşam bulguları kontrol edilir (2-3 dk arayla).
- ✓ Durdurulamayan kanamalarda ve organ kopmalarında turnike uygulanır.

Kanamalar

Turnike:

- Eskisi kadar sık uygulanmamaktadır. Uzun süreli turnike uygulaması sonucu doku harabiyeti oluşabilir veya uzuv tamamen kaybedilebilir.

Ne Zaman Uygulanır:

- ✓ Çok sayıda yaralının olduğu ortamda tek ilkyardımcı varsa,
- ✓ Yaralı güç koşullarda bir yere taşınacaksa,
- ✓ Uzuv kopması varsa,
- ✓ Kanama durdurulamıyorsa.

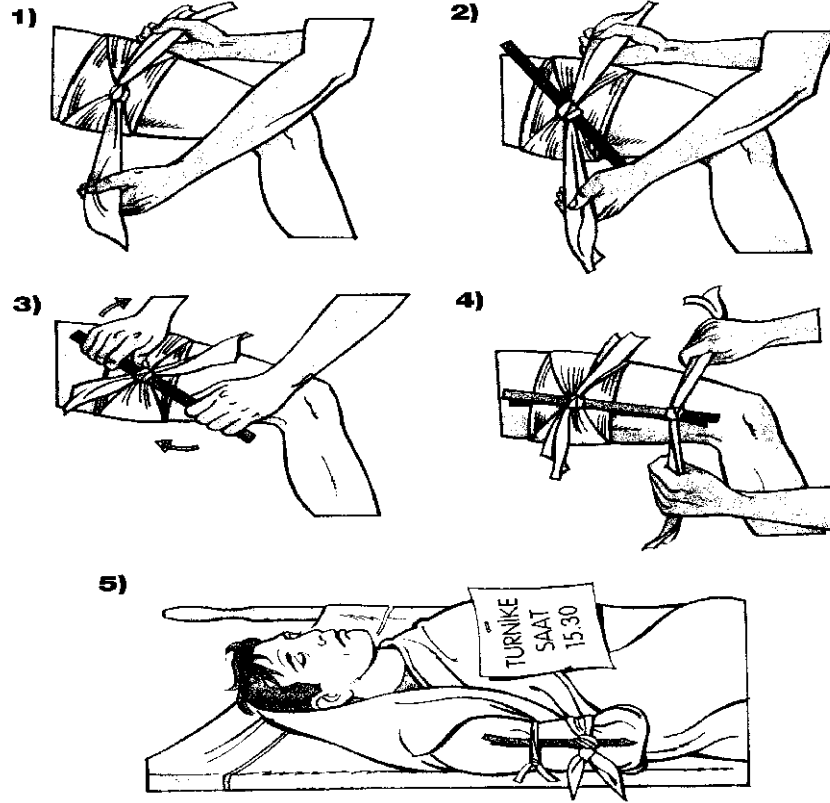
Kanamalar

Nasıl Yapılır:

- ✓ Yalnızca tek kemik üzerine (kolda dirsek üstüne veya bacakta diz üstüne) uygulanır.
- ✓ Turnike uygulanan yer daima açıkta bırakılır. Yaralının altına 'T' veya 'TURNİKE' yazılır. Ya da bu bir kart üzerine yazılarak görünmesi sağlanır.
- ✓ Turnike uygulaması için bir adet üçgen bandaj veya benzeri bir kumaş ile sert bir (kalem, tahta çubuk) cisme ihtiyaç vardır.

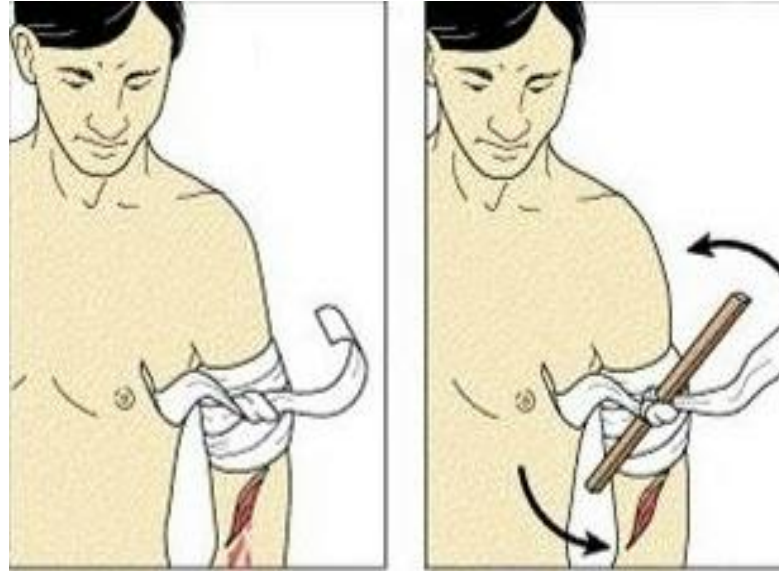
Kanamalar

Sadece zorunlu hallerde

Kanamalar

- ✓ Üçgen sargı bezini dirsek üstüne yada diz üzerine sarılır, düğüm atılır, üzerine çubuk yerleştirilerek kanama durana kadar çubuk olduğu yerde çevrilir ve tespiti sağlanır. Turnike başlangıç zamanı yazılmalıdır.

Kanamalar

- ✓ Şok pozisyonu verilir.
- ✓ Sık aralıklarla bilinç ve solunum değerlendirilir.
- ✓ Kanayan bölge dışarıda tutulur ve üzeri örtülür.

✓ 112 a

ŞOK POZISYONU

Kanamalar

- ✓ Turnike 5-10 dakikada bir gevşetilmelidir.
- ✓ Turnike gevşetildiğinde, lokal basınç yapılmalı ve cilt normal rengine döndüğünde, turnike yine sıkılmalıdır.

Uzuv Kopmalarında:

- ✓ Kopan bölüme tampon uygulanır, üst bölüme turnike yapılır ve kanama durdurulur.
- ✓ Turnike uzun kol veya bacağın tek kemik olan kısmına yapılır.
- ✓ Uzuv kopmalarında turnike asla gevşetilmez.

Kanamalar

- ✓ Kopan parça su geçirmeyen, kuru, plastik bir torbaya konur.
- ✓ Bu torba da içi buz veya soğuk su içeren ikinci bir torbaya konur (varsa termos) ve üzerine hastanın kimlik bilgileri kaydedilir.
- ✓ Parça asla buzla direk temas ettirilmemeli ve hastayla birlikte aynı araçta en geç altı saat içinde hastaneye ulaştırılmalıdır.

Kanamalar

Burun Kanaması (Epistaksis);

- ✓ Hemen hasta ya da yaralının başı öne doğru eğilir.
- ✓ Hasta ya da yaralının mümkünse oturması sağlanır.
- ✓ Hasta ya da yaralının burun kanatları iki parmakla sıkıştırılır ve/veya tampon yapılır.
- ✓ Bu işleme yaklaşık 5 dk kadar devam edilir.
- ✓ Kanamanın durmaması halinde hasta ya da yaralının en yakın sağlık kuruluşuna götürülmesi sağlanır.

Kanamalar

Kulak Kanaması;

- Kanama hafifse:

- ✓ Temiz bir bezle temizlenir.

- Kanama ciddi ise;

- ✓ Kulak tıkanmadan gazlı bezle kapatılır.

- ✓ Hasta ya da yaralının hareketsiz olarak, kanayan kulak üzerine yan yatması sağlanır.

- ✓ Tıbbi yardım istenir.

- Unutulmamalıdır ki; kulak kanaması olası bir beyin kanamasının habercisi olabilir.

Kanamalar

Beyin Kanaması belirtileri;

- ✓ Baş ağrısı,
- ✓ Baş dönmesi, bilinç kaybı,
- ✓ Hızlı nabız,
- ✓ Göz reflekslerinde bozulma,
- ✓ Tam veya yarım felç.

Kanamalar

İlk Yardımı;

- ✓ Felçli tarafa döndürülerek yatırılır,
- ✓ Baş vücut doğrultusunda ve biraz yukarda yana çevrilir,
- ✓ Boyun omurga doğrultusunda düz tutulur,
- ✓ Hasta sıcak tutulur hareket ettirilmez.

Kanamalar

Akciğer Kanaması belirtileri;

- ✓ Kan, akciğer dokusu bronşlar ve trakeadan gelir,
- ✓ Kan, açık kırmızı renkte ve köpükle karışıktır,
- ✓ Öksürükle birlikte çıkar,
- ✓ Hiçbir belirti vermeyebilir.

İlk Yardımı;

- ✓ Kişi sırt üstü yatırılır,
- ✓ Fazla konuşurulmaz,
- ✓ Sıcak tutulur,
- ✓ Şoka karşı önlem alınır.

Kanamalar

Mide Kanaması belirtileri;

- ✓ Ülser ve kanser (% 20-25),
- ✓ Kusma, baş dönmesi,
- ✓ Bayılma hissi, susuzluk, tansiyon düşüklüğü,
- ✓ Melena (kahve telvesi gibi feçes).

İlk Yardımı;

- ✓ Yatak istirahati,
- ✓ Solunum kontrolü,
- ✓ Nabız kontrolü.

Kanamalar

Varis Kanaması;

- ✓ Damarlar genişleyerek zamanla kanla dolar,
- ✓ Ezilme veya genişleme sonucu kanar,
- ✓ Kanama yeri saptanır ve ayak kalp seviyesi üzerinde tutulur.